

VERSLAG¹

Aanwezig

- Cathy Berx, gouverneur provincie Antwerpen, voorzitter;
- Bram Abrams, arrondissementscommissaris, secretaris (verslag);
- Bert De Keyser, Boerenbond, provinciaal voorzitter;
- Christophe Vandevoort, Departement Omgeving (OMG);
- Lennert Damen, ANB;
- Lies Cambie, provincie Antwerpen, dienst landbouw
- Jef De Schutter (projectcoördinator strategisch project, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete);
- Yves Marcipont, Agentschap Landbouw en Zeevisserij;
- Michel Van Ombergen; Agentschap Landbouw en Zeevisserij;
- Koen Lommelen; Boerenbond;
- Marlon Pareijn, burgemeester Geel
- Ward Kennes, burgemeester Kasterlee;
- Sander Verboven, schepen Olen;
- Patrick Geuens, burgemeester Retie;
- Pascal Van Nueten, schepen Herentals
- Marc Vermeylen, Natuurpunt;
- Manu Büscher, Natuurpunt;
- Koen Eyskens, provincie Antwerpen
- Kris Huijskens, provincie Antwerpen
- Johan Bockx, gemeente Lille;
- Stefanie De Weser, Agentschap OE;
- Matthias Defoort, Wervel;
- Els Abts, VLM;
- Els Remans, VLM;
- Marc Verachtert, Natuurpunt;
- Laurent Serrure, gemeente Lille ;
- Liese Sanchez, stad Geel ;
- Lucas Cools, stad Geel;
- Luc Janssens, gemeente Retie ;
- Marc Van Grieken, stad Herentals;
- Toon De Raedt, gemeente Dessel;
- Kobe Vancauteren, gemeente Vorselaar;
- Bas Van der Veken, RLKGN

Bijlagen

Bijlagen bij het verslag zijn raadpleegbaar via

https://vlaamseoverheid.sharepoint.com/sites/domg_ps_kleine_nete/Overleg/Forms/Per_Overleg.aspx?as=json&FilterField1=Overlegdatum&FilterValue1=2024%2D11%2D27&FilterType1=DateTime&FilterDisplay1=27%2D11%2D2024&viewid=d0d68d6c%2D856a%2D4b94%2Da305%2Daddf3bc79ce2)

Agenda

- 1. Verslag OC 10/06/2024 + actiepunten**
- 2. Aanvraag SP KN III**
- 3. Varia**

¹ Dit verslag moet samen gelezen worden met de voorbereidende nota's. Dit verslag is ook geen woordelijke weergave van de bespreking, maar een combinatie van de tussenkomsten en de relevante info zoals opgenomen in de begeleidende PPT.

1. Verslag en actiepunten OC 10 06 2024

Er zijn geen opmerkingen bij het ontwerp verslag, het verslag wordt definitief goedgekeurd, zie definitief verslag als bijlage.

Stand van zaken actiepunten:

- AP1 – Cathy Berx bespreekt de coördinatie van en de provinciale deelname aan de SWO in functie van de uitvoering van het PRUP Bruggenbeemd met de deputatie.

Gouverneur Cathy Berx besprak dit met de Antwerpse deputatie. Het provinciebestuur zal geen coördinatieopdracht opnemen na afronding van het PRUP. Ben Paulus van het kabinet van de gouverneur kan wel een coördinatierol opnemen indien de partners daar vragende partij voor zijn. Actiepunt afgesloten.

- AP2 - alle gemeentebesturen aub een ambtelijk contactpersoon voor PBC doorgeven (asap @ bram.abrams@provincieantwerpen.be).

Lille, Herentals, Geel en Dessel hebben een ambtelijke contactpersoon doorgegeven. De andere 9 gemeenten blijven uiteraard welkom in het PBC (geef aub desgevallend een contactpersoon door via bram.abrams@provincieantwerpen.be). Actiepunt blijft open staan.

- AP 3 - de 13 betrokken gemeentebesturen en het provinciebestuur Antwerpen gaan na welke percelen met een agrarische bestemming in de afgelopen 10 jaar werden ver- of gekocht door betreffende besturen. Meer bepaald vragen we een overzicht van de door uw bestuur ver- / gekochte percelen (CaPaKey) met per CaPaKey de bestemming (AG, HAG, LWAG, AGEb) en de beoogde finaliteit van deze transactie (categorieën landbouw, open ruimte uitgezonderd landbouw (natuur, bos, water, ...), recreatie, bedrijvigheid, wonen, andere) en dit voor de periode 2013 – 2023. Info aub overmaken aan bram.abrams@provincieantwerpen.be.

We ontvingen nog geen input. Dit actiepunt blijft open staan, input blijft nog steeds welkom. Koen Lommelen: dit actiepunt is wat Boerenbond betreft niet meer relevant na de toelichting van gedeputeerde Jan De Haes over de provinciale bebossingsdossiers.

- AP 4 - Grote Opkuis, perceel 1, timing afbraak Beemdenhoeve: Cathy Berx bespreekt met deputatie en koppelt terug naar Marc Florus;

Uitgevoerd en opgelost. Actiepunt afgesloten.

- AP 5 - Grote Opkuis, perceel 1, timing project Kastanjelaan / Olmenlaan: Guy Van de Perre bespreekt dit intern en koppelt terug naar Marc Florus;

Actiepunt blijft open staan.

- AP 6 - Tegen 01 08 2024 zo concreet mogelijk te laten weten rond welke thema's, rond welke uitdagingen en welke vragen men een volgend strategische projectaanvraag Kleine Nete wenst uit te werken (voorstellen overmaken aan bram.abrams@provincieantwerpen.be en jef.deschutter@rlkgn.be)

We hebben geen input ontvangen maar zijn zelf aan de slag gegaan, zie agendapunt 2. Actiepunt wordt afgesloten.

- AP7 - De taskforce Zegge maakt een communicatievoorstel met de huidige procesinformatie en bezorgt dit aan de partners.

Actiepunt is uitgevoerd. Het communicatievoorstel werd bezorgd aan de burgemeesters van Geel en Kasterlee. Het is niet duidelijk of deze input ook verder vertaald werd in gemeentelijke communicatie.

Koen Lommelen: uit contacten op het terrein blijkt een grote nood aan ruimere communicatie, dus naar een ruimer publiek dan louter de betrokken landbouwers.

Bram / Christophe: de oproep is terecht en de communicatiestrategie staat op de agenda van de volgende Taskforce (29/11/2024). Intussen werd ook heel wat informatie (Q&A) ontsloten via www.dekleinenete.be/dezegge en de presentaties zoals gegeven op de startvergadering van

het LER (dd.13/11/2024) zijn ingesproken beschikbaar (en zullen ontsloten worden via www.dekleinenete.be/dezegge).

Cathy Berx pleit er voor om ook na te denken over andere vormen van communicatie die directer, persoonlijker en dus interactiever zijn dan louter schriftelijke communicatie. Betrokkenen moeten ons kunnen zien en aanspreken. De Taskforce zal een voorstel uitwerken (=> ACTIEPUNT).

Overgedragen actiepunten

- AP 9b - de Opvolgingscommissie beslist om de vraag naar Vlaamse cofinanciering brug Kleine Nete (Geel / Kasterlee) vanuit de Opvolgingscommissie voor te leggen aan de twee toenmalig bevoegde, Vlaamse ministers (minister Demir en minister Peeters). Deze vraag wordt gecombineerd met een gelijkaardige vraag voor het dossier Olympiadelaan (Herentals).

Actiepunt on hold, wordt hernomen bij heractivering dossiers brug Herentals en brug Kasterlee-Geel (Bobbejaanland).

- AP 9c - Mien en Griet Van Olmen bezorgen Bram de referenties van de genoemde dossiers in functie van bespreking met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Niet uitgevoerd maar niet meer relevant, actiepunt wordt gesloten.

2. Aanvraag SP KN III

Zie voorbereidende nota en PPT als bijlage.

Deze opvolgingscommissie staat volledig in het teken van het voorstel tot aanvraag voor een 3de strategisch project in de vallei van de Kleine Nete. Met dit voorstel wordt gepoogd een antwoord te bieden op de steeds toenemende vraag naar een duidelijk perspectief voor landbouw in de veranderende vallei. Met dit voorstel willen we samen met de landbouwsector werken aan duurzame landbouw in de vallei.

Gouverneur Cathy Berx geeft een inleiding, op basis van de slides 5 t.e.m. 22 in de presentatie als bijlage.

Bespreking:

- Bert De Keyser:
 - o Feit dat Boerenbond mee aan tafel zit in de Opvolgingscommissie en daar akte neemt van diverse voorstellen en dossiers, betekent niet automatisch dat Boerenbond deze ook goedkeurt. Wij blijven de nadruk leggen op het belang van 'gelijk oversteken'.
 - o De klimaatverandering, de problemen die daar uit voortvloeien en het biodiversiteitsverlies worden niet ontkend, maar deze problemen kunnen niet op een kleine oppervlakte worden opgelost. Boerenbond ervaart een gemis aan een duidelijke impactanalyse van de voorgestelde maatregelen om deze problemen tegen te gaan. Wetenschap kan hier een rol spelen, dus het is positief dat wetenschappelijke instellingen betrokken worden in dit voorstel.
 - o Voor wat betreft de aanbevelingen van studies zoals het metaforum van de KUL: Duurzame landbouwproductie en de maatschappelijke uitdagingen² is er nood aan voldoende landbouwruimte om de voorgestelde transitie ook effectief waar te maken.
 - o Een ander aandachtspunt is de drainage. Klassieke drainage moeten we inderdaad aanpakken, maar drainage mag niet worden gestigmatiseerd. Drainage kan – in bepaalde vormen – immers ook een positieve (zoals bijvoorbeeld irrigerende) rol spelen.
 - o Vraagt, zoals terecht opgemerkt door de voorzitter, uitdrukkelijk aandacht voor het welzijn van de landbouwers. Indien landbouwers een rol moeten spelen in het oplossen van een maatschappelijk probleem, moeten ze hier correct voor vergoed worden. Landbouwers moeten investeren en om te kunnen investeren moeten ze verdienmodellen voorleggen aan financiële instellingen. Momenteel is dat een rem op de transitie, vandaar ook dat steeds verschillende scenario's open moeten blijven. Landbouwers mogen niet gedwongen worden in één of andere richting. Een evenwichtige benadering waarbij gelijk wordt overgestoken is essentieel.

² <https://www.kuleuven.be/metaforum/visie-en-debatteksten/metaforum-visietekst-duurzame-landbouwproductie-definitieve-versie-website-gecorrigeerd.pdf>

- De problemen met de waterkwaliteit zijn niet enkel toe te schrijven aan de landbouwsector, ook bijvoorbeeld de overstortwerking speelt een belangrijke rol en er zijn meer inspanningen nodig om dit aan te pakken. Cathy Berx beaamt dit en voegt toe dat verschillende partners trachten aan te pakken. Velen delen de frustratie over de overstortwerking.
- Cathy Berx: we kunnen met een strategisch project het Vlaamse beleidskader niet wijzigen, we moeten en zullen dus handelen binnen dat kader (bijvoorbeeld met betrekking tot flankerend landbouwbeleid en de daaraan gekoppelde vergoedingen). Anderzijds kunnen en zullen we wel in dialoog (blijven) gaan met de Vlaamse overheid (de Vlaamse regering) onder andere via de rapportage over de coördinatieopdracht en het strategisch project. Ze benadrukt dat het projectvoorstel geen dwingend karakter heeft, het is een uitgestoken hand, in het bijzonder naar de landbouwsector om samen na te denken over en te werken aan een toekomst voor de landbouw én de industrie in een veranderende vallei.

Jef De Schutter geeft toelichting bij de inhoud van het projectvoorstel, zie PPT als bijlage, slides 23 e.v.

- Bert De Keyser: wat ik heb gehoord, maakt ons niet blij. Naast het vernatten van valleigebieden moeten de drogere gronden blijkaar bebost worden. Dat zorgt voor ongerustheid. De doelen voor natuur en bos zijn duidelijk, de vraagtekens liggen in het kamp van de landbouw. Boerenbond wil in het project mee aan tafel gaan zitten, maar vraagt meer duidelijkheid. Als landbouw in de vallei geen ruimte meer krijgt, wil de sector dat nu horen.
- Cathy Berx: duidelijkheid geven en samen zoeken naar modellen waarbij ook landbouw wint, dat is exact wat we willen doen, met open vizier. Uiteraard is het aan landbouwers zelf om finaal te beslissen of ze meestappen in een transitie-model of niet.
- Jef De Schutter: in de toelichting werd niet gesproken over bosuitbreidingsambities, dat is een misverstand.
- Koen Lommelen:
 - Schriftelijke opmerkingen worden nog nagestuurd.
 - Met betrekking tot een verdienmodel in natte(re) omstandigheden: Boerenbond ziet momenteel geen concrete, werkbare sporen;
 - Met betrekking tot het betrekken van publieke gronden: Boerenbond schat in dat het aandeel publieke gronden in de regio eerder laag is, dus kansen op dit vlak mogen niet te hoog worden ingeschat;
 - De aanpak van overstorten verdient meer aandacht;
 - Met betrekking tot het spoor industrie: Boerenbond wil geen greenwashing voor en door bedrijven stimuleren ten nadele van agrarische sector;
 - Er gaat veel aandacht naar de vallei van de Larumse loop. Is het niet efficiënter om de Larumse Loop ter verleggen?
 - In het drie-compartimenten model is ook ruimte voor duurzame, intensieve landbouw. Deze component ontbreekt in het voorstel. Kan hiervoor ruimte geboden worden in het gebied ten noorden van de Kleine Nete?
 - Een docent van de landbouwschool in Geel contacteerde Boerenbond over het projectvoorstel (en was in het bezit van de momenteel voorliggende nota). Koen betreurt dat de nota circuleert alvorens hij werd besproken op de OC.
 - Bram Abrams: op expliciete vraag van onder andere betrokkenen, lokale besturen worden verkennende gesprekken gevoerd met kennisinstellingen zoals KUL en andere. Voorbereidende documenten werden verspreid met een duidelijke disclaimer (geen statuut / draft). Om te komen tot een goed projectvoorstel is het nodig om te praten met experts, dat is wat we deden. Cathy: op geen enkel moment is de indruk gewekt dat er binnen de OC consensus zou zijn over de tekst. Het gaat om een werkdokument dat we met zoveel mogelijk partners en stakeholders willen uitwerken tot een sterke en gedragen aanvraag voor een derde strategisch project mede in het belang van de gebruikers van een vallei in volle transitie in tijden van klimaatverandering.
- Lies Cambie:
 - Schriftelijke opmerkingen worden nog nagestuurd.
 - Een aandachtspunt is de snelheid van effectieve uitrol op het terrein vs. draagvlak bij de landbouwsector. Een bottom-up aanpak in een evenwichtige coalitie is belangrijk. Waarschijnlijk moet eerst worden ingezet op voorbereidend onderzoek en het opzetten van een processtructuur.

- Cathy Berx: uiteraard is het nodige draagvlak en de bottom-up aanpak essentieel, maar als je een aanvraag voor een strategisch project verengt naar louter studie- en ander voorbereidend werk, verkleinen de kansen op selectie drastisch.
 - Dienst Landbouw is ook partner in het werken in de vallei, zie bijvoorbeeld de ontharding in het dossier Beemdenhoeve.
 - Voor wat betreft de afbakening van het labo Kleine Nete: benoem de differentiatie van landbouw binnen het gebied.
- Ward Kennes heeft de laatste weken veel scepsis bij de plannen ervaren. Dit heeft vooral te maken met de recente evoluties in de vallei. Of Kasterlee het project zal co-financieren zal afhangen van het vertrouwen van de landbouwsector in het project. Als dat vertrouwen er niet is, zal gemeentelijke participatie moeilijk zijn. Patrick Geuens en Sander Verboven sluiten zich hier bij aan.
 - Christophe Vandevoort: we moeten het strategisch project-voorstel als een kans voor landbouw zien. Het is net de bedoeling om landbouwers en kennisinstellingen samen te brengen om bottom-up op zoek te gaan naar antwoorden en oplossingen op maat van de lokale landbouw in een door klimaatverstoring wijzigende context. De framing dat dit weer iets is wat bezwarend gaat werken voor de landbouwsector, klopt echt niet. Dit voorstel zet net de ambitie om ook actief te werken aan een landbouwbeleid mét de landbouwers in de vallei centraal. Het gaat echt niet alleen om meer natuur en bijkomende vernatting. Cathy roept op om zorgen van alle partners steeds goed te beluisteren en te blijven proberen om ze goed te begrijpen. Dat ze geformuleerd worden, dwingt ons om ze te begrijpen en ermee aan de slag te gaan. Met dien verstande dat we moeten werken binnen de context van de regelgeving en rechtspraak én onze stippen aan de horizon m.n. de nood aan systeemherstel in deze tijden van klimaatontwrichting leidend blijven.
 - Bert De Keyser: De landbouwsector is in het verleden al dikwijls in samenwerkingsverbanden gestapt om op het einde van de rit met lege handen achter te blijven. Vandaar de kritische houding vandaag. Bert herhaalt dat Boerenbond niettemin mee aan tafel wil in het project. Het dossier zal op 4/12 worden voorgelegd aan het provinciaal bestuur van Boerenbond. Hij vraagt om tussen 4 en 12 december een overleg over het project in te plannen (=> ACTIEPUNT).
 - Marc Vermeylen vraagt om Natuurpunt toe te voegen als partner (Jef De Schutter: als dat nog niet gebeurde, is dat vergetelheid) en vraagt aandacht voor de missing link tussen de 2 uitgevoerde hermeanderingsprojecten in de vallei van de Bollaak (is een opname in dit strategisch project mogelijk?).
 - Lennert Damen: bestaande processen en projecten lopen verder, dus aan de vallei van de Bollaak wordt sowieso verder gewerkt (focusgebied Molternete). Feit dat het nieuwe strategische project de focus wat meer verlegt, betekent niet dat andere uitdagingen uit de weg worden gegaan.

Cathy Berx heeft begrip voor alle geformuleerde opmerkingen. Ze herhaalt dat het projectvoorstel vooral een uitgestoken hand is om samen met de landbouwsector en de landbouwers te werken aan landbouw in een veranderende vallei. We gaan aan de slag en zullen de opmerkingen zo goed als mogelijk verwerken in de aanvraag. Ze vraagt om bij voorkeur tegen 13/12/2024 concrete schriftelijke opmerkingen en aanvullingen op de voorliggende tekst te bezorgen (=> ACTIEPUNT). Ze gaat ervanuit dat de vergadering een mandaat geeft om op basis van de nota en de geformuleerde opmerkingen een effectieve aanvraag op te maken die vervolgens opnieuw besproken worden en uiteindelijk formeel aan de partners zal worden voorgelegd (met de vraag een engagementsverklaring tot deelname te ondertekenen) (=> ACTIEPUNT).

3. Varia

p.m.

ACTIEPUNTEN

- OC 2024 11 27_1: uitwerken communicatiestrategie Zegge-dossier (**Taskforce Zegge**);

- OC 2024 11 27_2: organisatie overleg over aanvraag SP KN III met Boerenbond (tussen 4 en 12/12/2024) (**Lies Cambie**);
- OC 2024 11 27_3: uiterlijk op 13/12/2024 bezorgen van tekstuele opmerkingen op de nota aanvraag SP KN III (zie bijlage); (**leden OC**);
- OC 2024 11 27_4: verder uitwerken.aanvraag SP KN III en voorleggen aan de partners Kleine Nete (met de vraag een engagementsverklaring tot deelname te ondertekenen) (**Jef De Schutter en projectbureau**)